

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Buga Vladimir în numele inculpatului Jitariuc Sergiu, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 16 iulie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, în cauza penală în privința lui

Jitariuc Sergiu Xxxx,

născut la xxxx, originar și domiciliat în mun. Xxxx, str. Xxxx, ap.xxxx.

Date referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 25 martie 2014 – până la 16 iulie 2015 (instanța de fond);*
- 2. de la 06 august 2015 – până la 29 octombrie 2015, de la 08 iulie – până la 13 iunie 2017 (instanța de apel)*
- 3. de la 22 aprilie 2016 – până la 07 iunie 2016, de la 29 noiembrie 2017 – până la 27 februarie 2018 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 16 iulie 2015, Jitariuc Sergiu a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita o activitate comercială pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra mărimii prejudiciului material/moral cauzat părții vătămate Xxxx, martorului Fărîma Nicolai să se expună instanța de drept comun competentă, explicând în acest sens, dreptul părții vătămate și martorului de a înainta o acțiune civilă împotriva inculpatului în ordine contencioasă.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat, că Jitariuc Sergiu, pe perioada anilor 2007-2011, având scopul dobândirii bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, ducându-l în eroare pe Xxxx

că-i poate vinde casa de locuit, situată în s. Xxxx, r-nul Xxxx cu nr. xxxx, ce-i aparține cu drept de proprietate lui și surorii sale Jitariuc Ludmila, a primit de la ultimul suma de xxxx dolari SUA, ceea ce constituie xxxx lei, însă ulterior la 18.04.2011 a înstrăinat-o altei persoane, cauzându-i astfel lui Fărîma P. un prejudiciu în proporții considerabile.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul și inculpatul, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Jitariuc S. să fie condamnat în baza art. 190 alin.(4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități economice pe o perioadă de 5 ani.

A indicat că instanța incorect a calificat acțiunile inculpatului de la art. 190 alin.(4) CP în baza alin.(2) al normei date, afirmațiile instanței de fond cu referire la contractul de împrumut din 20.03.2007, urmează a fi apreciat critic, deoarece atât partea vătămată, cât și martorul Fărîma N. au declarat, că Fărîma N. este feciorul lor, iar acesta a semnat contractul de împrumut din numele lor, fiindcă la cel moment el avea act de identitate, fapt care nu a fost infirmat de către inculpat. Nu au fost luate în considerație declarațiile părții vătămate Xxxx, care, de mai multe ori a declarat că el i-a transmis lui Jitariuc S. sume bănești, ce nu au fost declarate în recipise, fiind stabilite sumele doar prin calculele pe care le-a prezentat. În recipisele pe care le semna Jitariuc S. se menționa și suma restantă.

La fel nu este de acord cu pedeapsa aplicată considerând-o prea blândă și neproporțională cu pericolul social a acțiunilor criminale comise de către inculpat, iar instanța de judecată la numirea pedepsei inculpatului nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal.

- inculpatul, casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitat. În motivarea apelului a invocat că acuzarea s-a bazat în exclusivitate pe declarațiile lui Xxxx și plângerea acestuia, precum că el i-a transmis suma de xxxx SUA, pe acest temei fiind formulată învinuirea; - învinuirea este neîntemeiată, deoarece în ordonanță nu este indicat în baza căror acte juridice concrete se bazează aceasta și la care filă a dosarului se află probele, ce confirmă învinuirea lui Jitariuc S.

Totodată, a menționat că Jitariuc S. nu este învinuit că a primit această sumă integral, dar în rate, într-o perioadă mai mare de timp; - acuzarea

trebuia să indice concret, la ce dată și ce sumă a fost primită, și la care filă a dosarului se află înscrisul confirmative.

Contractul de împrumut din 20.03.2007, la care face trimitere învinuirea nu are relevanță, deoarece potrivit acestuia, Jitariuc S., a primit cu împrumut de la Xxx suma de xxxx dolari SUA și între ei a luat naștere un raport juridic bazat pe normele legislației civile cu privire la împrumut, pe când prin ordonanța din 21.07.2012, în calitate de parte vătămată în cauza penală dată a fost recunoscut Xxx.

Acțiunile sale nu pot fi calificate ca escrocherie, deoarece nu s-a demonstrat faptul, că la momentul primirii acestor sume bănești el urmărea scopul sustragerii lor și nu a avut intenția să execute angajamentul asumat, deoarece la efectuarea tranzacției, Jitariuc S., a avut fundamentare economică, iar angajamentul asumat de el avea un caracter realizabil. Doar refuzul lui Xxx de a achita toată suma convenită, a servit drept temei de a refuza perfectarea contractului de vânzare-cumpărare a casei de locuit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate.

5. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat, că starea de fapt reținută în sarcina inculpatului, în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, de către prima instanță a fost deplin dovedită, inclusiv prin declarațiile inculpatului, părții vătămate, martorilor Fărîma N., Greblenaia N. și prin materialele cauzei și anume: procesul-verbal de confruntare dintre Xxx și Jitariuc S. din 18.01.2014; procesul-verbal de examinare a recipiselor și contractului de împrumut; recipisele eliberate de către Jitariuc S.

La fel, instanța a menționat, că urmează a fi respinse ca nefondate motivele apelului acuzatorului de stat referitor la calificarea și condamnarea lui Jitariuc S. în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, deoarece careva probe concludente, ce ar confirma cu certitudine culpabilitatea lui pe această învinuire nu au fost prezentate, suma achitată real pentru procurarea casei și dovedită prin probe constituie 3.650 dolari SUA, echivalentul în lei moldovenești a sumei de 37.960 lei, ce constituie 1.898 unități convenționale de amendă.

Astfel, suma de 37.960 lei echivalată la prevederile art. 126 Cod penal, în redacția Legii nr. 292 din 21.12.2007, valorează ca daune în proporții mari, ce nu depășesc suma de 2.500 unități convenționale de amendă, iar încadrarea

faptelor infracționale a lui Jitariuc S. urma a fi făcută în baza art. 190 alin. (2) lit.c) Cod penal, încadrare corect efectuată de către instanța de fond.

Cât privește argumentele inculpatului care a solicitat achitarea acestuia, instanța le-a considerat irelevante, respingându-le ca nefondate, deoarece vina inculpatului este confirmată prin declarațiile părții vătămate, a martorilor, probele administrate, inclusiv și circumstanțele în care s-a aflat inculpatul când a comis faptele infracționale, și nu în ultimul rând faptul, că a înstrăinat casa altei persoane deși primise diferite sume de bani de la Xxxx, pentru a-i vinde casa din s. Merenii Noi, r-nul Anenii Noi, iar suma de înstrăinare a fost negociată între părți.

Totodată, instanța de apel a reținut, că la momentul recepționării banilor Jitariuc S. nu era proprietarul casei din s. Merenii Noi, ce era obiect de negociere, astfel nu putea vinde un bun ce nu-i aparținea și evident, că profitând de naivitatea cumpărătorului l-a înșelat și abuzând de încrederea acordată a dobândit suma de 3.650 dolari SUA, în mod ilicit.

Mai mult, poziția lui Jitariuc S. de nevinovăție este combătută prin faptul, că după primirea banilor în sumă de xxxx dolari SUA de la Xxxx, în anul 2011 a perfectat actele de proprietate asupra bunului imobil litigios din s. Merenii Noi, dar contrar înțelegerii avute l-a vândut la 18.04.2011, unui alt cumpărător - Rotari P., contra sumei de xxxx euro. Astfel, deși după 18.04.2011, Jitariuc S., avea xxxx euro de la vânzare, el nu și-a onorat obligațiunea de restituire a sumei de xxxx dolari SUA, către primul potențial cumpărător - Xxxx, care i-a transmis această sumă în avans în perioada anilor 2007-2008.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul, care solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a indicat că: - instanța de apel nefiind de acord cu aprecierea probelor de către procuror și ajungând la concluzia reîncadrării acțiunilor inculpatului de la art. 190 alin. (4) Cod penal în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, urma să dezvăluie această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și puse la baza sentinței de reîncadrare a acțiunilor inculpatului, fapt ce nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere eronată și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale; - cu toate că, inculpatul vina în

comiterea infracțiunii incriminate nu și-a recunoscut-o, vina acestuia este demonstrată prin probele administrate; potrivit recipisei din 23.10.2008, eliberată de inculpat, se confirmă că el a primit de la XxxX sumele de xxxx, xxxx dolari SUA, indicând că suma restantă până la achitarea integral este de xxxx dolari SUA. Tot în recipisă dată este indicat, că din suma restantă, adică xxxx dolari SUA, xxxx dolari SUA a fost transmisă prin poștă, suma restantă fiind xxxx dolari SUA. Prin examinarea recipiselor și a contractului de împrumut se constată, că inculpatului i-a fost transmisă suma de xxxx dolari SUA, în contul vânzării casei de locuit.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2016, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a conchis că la judecarea apelului, instanța urma să de-a apreciere contractului de împrumut a banilor din 20.03.2007, din numele lui Fărîma N. în coroborare cu declarațiile părților și recipisele anexate la materialele cauzei, ce confirm faptul transmiterii banilor în contul primirii casei de locuit.

Astfel, instanța nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, nu a dat apreciere probelor administrate, fapt ce a avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature privind recalificarea acțiunilor inculpatului de la art. 190 alin.(4) la cele ale alin.(2) lit.c) art. 190 Cod penal, limitându-se doar la suma prejudiciului în mărime de 2600 dolari SUA.

8. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, a fost respins, ca nefondat apelul declarat de inculpat, admis apelul procurorului, casată total sentința contestată și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Jitariuc Sergiu a fost condamnat în baza art. 190 alin.(4) Cod penal la 7 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare și materiale pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat de la inculpat în beneficiul lui Fărîma P. prejudiciul material cauzat, echivalentul în lei la momentul executării a xxxx dolari SUA.

9. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunii de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei

personae prin înșelăciune, cu cauzarea unui prejudiciu în proporții mari, concluzionând că instanța de fond nu a apreciat obiectiv și multilateral probele încadrând greșit acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin.(2) lit.c) CP (f.d. 195, vol.II).

Astfel, instanța de apel a conchis că în speță, Jitariuc S. în raport cu partea vătămată a utilizat unele metode clasice ale escrocheriei, or prin prezentarea unor date denaturate, precum că, îi va înstrăina imobilul care îl va succeda de la mama sa, într-un termen cât de scurt posibil, a primit în contul valorii acestuia sume bănești în diferite tranșe, la diferite termene, și în diferite modalități, or prin întocmirea unor recipise, cât și fără întocmirea carorva înscrisuri, cât și prin autentificarea unui contract de împrumut.

Pentru calificarea faptei în temeiul art. 190 Cod penal, nu au importanță metodele sub care se prezintă înșelăciunea, care poate fi realizată pe cale verbală, în scris sau sub forma unor acțiuni.

Astfel, bunul material a infracțiunii nominalizate îl constituie sumele bănești primite de către inculpatul Jitariuc S. de la Fărîma P. în contul achitării imobilului inculpatului din com. Merenii Noi, în valoare totală de xxxx dolari SUA, ceea ce potrivit art. 126 Cod penal, constituie proporții mari, chiar și după modificările survenite în Codul penal.

În acest context a fost menționat faptul că, potrivit Hotărârii Guvernului pentru anul 2007-2011 salariul mediu a fost de 2036 lei, 3300 lei, iar proporții mari constituie suma de 66 000 lei, proporții deosebit de mari 132 000 lei, ceea ce determină că, suma de 99 648 lei contituie proporții mari.

Prin urmare, în acțiunile inculpatului este prezentă și latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie și anume că Jitariuc S. a primit diferite sume bănești de la Xxxx, în perioada anilor 2007-2011, adică înainte de decesul mamei sale, cât și după.

Inculpatul nu avea certitudinea că, va fi în situația de a moșteni imobilul în litigiu după mama sa, însă el deja a încheiat tranzacții în acest sens. Astfel, cele menționate dovedește intenția inculpatului de a însuși prin înșelăciune și abuz de încredere banii lui Xxxx, fapt confirmat prin declarațiile martorului Greblenaia N., care a declarat că, în anul 2008 a venit Jitariuc S. cu propunerea de a procura casa părintească din com. Mereni, contra sumei de xxxx lei. Sumă, pe care a achitat-o în rate, ultima fiind achitată la perfectarea contractului. Timp în care potrivit declarațiilor părții vătămate Xxxx,

martorului Fărîmă N., au transmis inculpatului bani în contul procurării imobilului, și în anul 2008, or moment în care acesta deja negocia pentru același imobil cu Rotari P.

În acțiunile inculpatului este prezentă intenția directă de a însuși necondiționat sumele bănești primite de la Fărîmă P., neavând intenția de a efectua tranzacția invocată și de a-i restitui, chiar din momentul inițial.

10. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul Buga V. în numele inculpatului, care invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora și pronunțarea unei hotărâri de achitare, considerând că fapta incriminată nu întrunește elementele infracțiunii.

Recurentul a menționat că instanța de apel eronat a admis în calitate de probă declarațiile părții vătămate cu privire la întinderea daunei, pe motiv că Xxx este o persoană cointeresată, acesta fiind în relații ostile cu Jitariuc S., precum și nu o singură dată l-a amenințat cu închisoarea, iar prin actele prezentate și anume recipisele anexate la dosar nu confirmă faptul transmiterii și primirii de către Jitariuc S. de la Xxx a sumei de xxx dolari SUA.

Consideră că calculând sumele indicate în recipise acestea nu formează suma de xxx dolari SUA, ținând cont și de faptul că în una din recipise este indicată transmiterea unor sume în lei și hrivne ucrainești, care nu au fost recalculat în dolari SUA.

Astfel, instanța de apel, fără a efectua un calcul a sumelor primite de către inculpat, s-a bazat în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate cu privire la suma prejudiciului cauzat, și neîntemeiat nu a ținut cont de declarațiile inculpatului, care nu a recunoscut suma imputată de xxx dolari SUA.

Potrivit ordonanței de punere sub învinuire din 20.03.2014, lui Jitariuc S. i-a fost incriminat faptul că el a primit de la Xxx suma de xxx dolari SUA, adică xxx lei, infracțiunea prevăzută de art. 190 alin.(4) CP.

Prin urmare, reținând faptul că procesul penal este unul contradictoriu, și în afară de declarațiile și plângerea părții vătămate cu privire la transmiterea inculpatului a sumei incriminate, era necesar de a fi efectuat un calcul a tuturor sumelor indicate în recipisele recunoscute în calitate de probe materiale, care au fost anexate, iar în urma concluziilor obținute de a formula o învinuire corectă.

Această acțiune procesuală nu a fost efectuată de către partea acuzării, precum nici de instanța de apel, rezumându-se doar la indicarea faptului că partea vătămată a indicat această sumă pe tot parcursul procesului penal, fiind preîntâmpinat de răspunderea penală pentru declarații false.

Consideră, că prin cele menționate a fost încălcat dreptul la un proces echitabil în privința inculpatului pe motiv, că în cadrul urmăririi penale el a indicat, că nu toate recipisele au fost întocmite de el personal, și că unele recipise au fost întocmite și semnate de însăși partea vătămată - Xxxx.

Pentru a verifica dacă semnăturile de pe recipise sunt efectuate de inculpat sau alte persoane, de către procurorul Roșior E. a fost emisă ordonanță, prin care s-a dispus efectuarea unei expertize grafologice, care însă nu a fost efectuată.

Astfel, poziția inculpatului cu privire că nu el a semnat înscrisurile adică recipisele, nu a fost combătută.

La materialele cauzei lipsește calculul ce ar confirma suma imputată inculpatului, precum și lipsește expertiza grafologică, efectuarea căreia a fost considerată necesară de către procuror.

Din aceste considerente, procurorul nu a probat concret suma incriminată, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra faptului dacă toate semnăturile din recipise aparțin inculpatului, reținând doar faptul că la materialele cauzei sunt anexate recipise din conținutul cărora se reține că Xxxx a transmis lui Jitariuc S. sume de bani, însă nu a indicat din care recipise este compusă suma incriminată și cine a semnat recipisele anexate.

La fel, a indicat că contractul din 20.03.2007 încheiat între Jitariuc S. și Fărîma N. nu are calitate de probă materială, deoarece nu a fost anexat la materialele cauzei.

Prin ordonanța din 11.03.2013 au fost recunoscute în calitate de probe doar recipisele, din care considerente instanța de apel și-a depășit atribuțiile, atribuindu-i din oficiu calitate de probă contractului din 20.03.2007. Mai mult, nu s-a pronunțat asupra valabilității acestui contract.

Astfel, nu au fost aduse probe care ar confirma că inculpatul încă la momentul intrării în stăpânire asupra banilor lui Xxxx urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

Chiar dacă Jitariuc S. a vândut casa de locuit, noul cumpărător la indicația lui, i-a propus lui Xxxx suma de xxxx euro, însă ultimul a refuzat primirea lor, confirmând acest fapt și în instanța de fond.

Aceasta demonstrează că inculpatul nu a avut intenția de a sustrage suma de bani și de a se eschiva de a restitui suma de bani primită de la Xxxx

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocat în numele inculpatului, considerându-l inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că recurentul consideră că în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunii incriminate, astfel acesta nefiind de acord cu modalitatea de apreciere a probelor, însă motivele date nu se conțin în temeiul prevăzut de art. 427 alin.(1) CPP.

12. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurenți și este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Avocatul Buga V. în numele inculpatului, a invocat în recursul declarat temeiul de drept prevăzut la pct. 8) alin.(1) al art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile comise de instanțele de fond și de apel când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul constată că temeiul la care se referă autorul recursului, nu este aplicabil din punct de vedere al prezentelor erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Din textul deciziei recurate rezultă că instanța de apel și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la motivele apelurilor declarate. În astfel de circumstanțe Colegiul relevă că în recursul declarat avocatul nu specifică care este eroarea de drept comisă de instanța de apel, în ce constă esența acesteia, dânsul, de fapt, nu este de acord cu aprecierea dată de către instanțele de fond probelor cercetate pe parcursul ședințelor de judecată.

Studiind materialele cauzei, instanța de recurs relevă, că probele prezentate în sprijinul învinuirii, care au fost verificate și cercetate în cadrul examinării cauzei de către instanța de apel, dovedesc cu certitudine vinovăția lui Jitariuc S. în săvârșirea infracțiunii imputate.

Așadar, analizând decizia recurată, Colegiul lărgit constată, că instanța de apel, examinând apelurile procurorului și inculpatului, a supus unei cercetări suplimentare și minuțioase toate probele administrate la dosar, inclusiv a audiat suplimentar inculpatul, partea vătămată Xxxx, a verificat și cercetat actele cauzei, care, fiind coroborate cu înscrisurile anexate la dosar și cu celelalte probe, au permis instanței de apel de a conchide că vina inculpatului Jitariuc S. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal, este dovedită.

Argumentele avocatului Buga V., precum că instanța de apel a apreciat incorect și unilateral probele administrate în cauză nu au nici un suport legal.

Din conținutul hotărârii judecătorești rezultă că această concluzie s-a tras, având în vedere *declarațiile părții vătămate Xxxx*, din care rezultă că pe inculpat îl cunoaște din anul 2006. La 01.01.2008 la el au venit inculpatul cu Nigai M. și i-au propus să procure casa lui Jitariuc S., situată în s. Xxxx, contra sumei de 10 000 dolari SUA. Nigai M. i-a spus că de perfectarea actelor se va ocupa el deoarece are procură de la Jitariuc S. Peste un timp la el acasă au venit Jitariuc S. împreună cu Nigai M. și el i-a transmis ultimului xxxx dolari pentru prestarea serviciilor, iar lui Jitariuc S. arvună în sumă de xxxx dolari, unde ultimul a scris o recipisă. Pe parcursul anilor 2006 – 2011, inculpatul a primit diferite sume de bani în contul procurării casei. La perfectarea recipiselor era de față soția sa, concubina inculpatului și Nigai M. Ulterior, la el a venit concubina lui Jitariuc S. căreia i-a transmis xxxx dolari SUA, apoi acestuia i-a mai dat xxxx lei. În total, i-a transmis inculpatului xxxx dolari SUA, rămânând să-i mai de-a până la achitarea integrală xxxx dolari SUA. În anul 2010 l-a telefonat pe Jitariuc S. pentru ca ultimul să-i aducă actele pentru casă, însă acesta i-a spus că se ocupă singur de ele. Apoi, telefonându-l acesta i-a comunicat că, i-a decedat mama și trebuie să mai aștepte încă o jumătate de an pentru ca să treacă după el dreptul de proprietate. După o jumătate de an nu l-a mai găsit pe inculpat, deoarece acesta era plecat. Aproximativ peste 2 ani de zile de la decesul mamei inculpatului a aflat de la Rotari P. că, a procurat casa de la primul, moment în care i-a propus xxxx euro cu condiția să nu-l dea în judecată pe Jitariuc S.; - *declarațiile martorului Fărîma N.*, care a declarat că, soțul ei Xxxx s-a înțeles cu Jitariuc S. ca ultimul să-i vândă casa sa din s. Xxxx contra sumei de xxxx dolari SUA. Pe parcursul a 3-4 ani Xxxx i-a transmis lui Jitariuc S. mai multe sume de bani și pentru fiecare sumă se

întocmea o recipisă care era semnată de toți cei prezenți. Pe lângă ea și fiul lor la întocmirea recipiselor mai asista și concubina inculpatului. Ulterior, inculpatul nu a mai perfectat actele pe numele soțului și nici nu a întors banii, dispărând din sat; - *declarațiile martorului Greblenaia N.* care a declarat că, prin anul 2008 de soțul ei Rotari P. s-a apropiat Jitariuc S. și i-a propus să-i vândă casa sa din s. Xxxx. Ei au convenit ca prețul tranzacției să constituie xxxx lei. Deoarece soțul ei nu avea timp, de procurarea casei s-a ocupat ea. Astfel în anul 2008 i-a dat suma de xxxx lei lui Jitariuc S., dar actele pe casă nu le perfectase deoarece ultimul nu avea actele cu privire la moștenire. În anul 2010 ea i-a transmis inculpatului a doua parte din sumă însă ulterior acesta i-a comunicat că o jumătate de casă îi aparține surorii sale din care cauză ea a mers în or. Xxxx unde împreună cu sora lui Jitariuc S., Jitariuc L. au încheiat contract de vânzare-cumpărare, iar ea i-a perfectat buletinul de identitate al surorii inculpatului achitând suma de xxxx lei. Ulterior, au mers la un notar în or. Xxxx, unde Jitariuc S. i-a donat ei partea lui de casă. După care, ea a vândut casa lui Ciutac U. Despre faptul că, Jitariuc S. i-a propus altei persoane să-i cumpere casa sa ea nu cunoaște nimic; - *plângerea din 06 martie 2012, înaintată de Fărîma P. conducătorului OUP al IP Anenii Noi, - procesul-verbal de ridicare a obiectelor din 13 august 2012, potrivit căruia de la xxxx au fost ridicate recipisele din 31 octombrie 2007, 10 martie 2007, 02 mai 2007; contractul de împrumut din 20 martie 2007, recipisa din 23 noiembrie 2007, jumătate din recipisă cu numerele xxxx, participanții la acțiunea procesuală enunțată nu au prezentat obiecții sau observații; - procesul-verbal de confruntare dintre Jitariuc S. și Fărîma P. din 18.01.2004.*

Colegiul menționează, că instanța de apel a făcut o analiză amplă probelor acumulate pe cauză, acestea fiind apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Totodată, instanța de apel întemeiat a respins afirmația inculpatului precum că în acțiunile lui Jitariuc S. lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Argumentele recurentului, precum că probele administrate au fost apreciate incorect și unilateral, în opinia Colegiului, sunt neîntemeiate. Instanța ierarhic inferioară, reieșind din prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a dat o apreciere corectă declarațiilor părții vătămate xxxx, a

martorilor, precum și celorlalte probe, care au fost analizate în ansamblu, în mod obiectiv.

În acest context instanța de recurs menționează că în acțiunile lui Jitariuc S., se regăsesc elementele laturii obiective a componenței de infracțiune prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal și anume escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune, cu cauzarea unui prejudiciu în proporții mari.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal, se exprimă prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Prin dobândire ilicită a bunurilor se înțelege un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține transmiterea voită în proprietate, deținere, posesie a unui bun sau alte valori străine.

Înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee de acțiuni a făptuitorului și denaturarea informației despre sine, despre apartenența de firmă, posibilitățile financiare, utilizarea unor documente fictive sau false, ascunderea unor informații.

Abuzul de încredere are la bază relațiile interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rândul lor au în suport relații de prietenie, de serviciu, de afaceri, care cunoscând o anumită evoluție și având amprenta încrederii, sunt exploatare cu rea-voință de potențialul escroc la realizarea intenției sale. Aptitudinea unui mijloc sau metode de a induce în eroare depinde și de personalitatea victimei, de gradul de instruire și educație, de mediul din care provine, de starea psihică în care se găsea în momentul săvârșirii faptei.

Pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări, iar făptuitorul deși simulează careva relații contractuale, nici nu are intenția de a-și onora obligațiile.

Astfel, Colegiul constată că, instanța de apel corect a respins ca nefondate argumentele inculpatului precum că nu a comis infracțiunea incriminată, inclusiv și că acțiunile acestuia nu pot fi calificate ca escrocherie pe motiv că, nu a fost demonstrat faptul că, la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, dânsul urmărea scopul sustragerii lor și că, nu a avut intenția să execute angajamentul asumat deoarece declarațiile părții vătămate, a martorilor, probele administrate confirmă vinovăția inculpatului, ori prin

probele administrate se dovedesc circumstanțele în care s-a aflat inculpatul când a comis faptele infracționale și nu în ultimul rând faptul că, el casa a înstrăinat-o altei persoane, necătând la faptul că primiseră diferite sume de bani de la Xxxx pentru a-i vinde lui casa din s.Xxxx, r-nul xxxx, iar suma de înstrăinare fuseseră negociată între părți, cu mult înainte de a fi transmise prin diferite tranșe.

Mai mult ca atât, la momentul recepționării banilor de la victimă, Jitariuc S. nu era proprietarul casei din s. xxxx care era obiect de negociere astfel, el cunoștea că, nu avea posibilitatea de a vinde un bun ce nu-i aparținea și evident că, profitând de naivitatea cumpărătorului la înșelat și abuzând de încrederea acordată a dobândit suma de xxxx dolari SUA în mod ilicit.

Totodată, Colegiul conchide că inculpatul a prezentat părții vătămate date denaturate precum că îi va înstrăina imobilul care îl va moșteni de la mama sa, într-un termen cât de scurt posibil, unde, a primit în contul valorii acestuia sume bănești în diferite tranșe, la diferite termene, precum și în diferite modalități și anume atât prin întocmirea unor recipise, cât și fără întocmirea cărorva înscrisuri, inclusiv și prin autentificarea unui contract de împrumut.

Prin urmare, în acțiunile lui Jitariuc S. persistă intenția directă de a însuși sumele bănești primite de la victimă, care nu a avut intenția de a efectua tranzacția invocată și de a-i restitui banii, chiar din momentul inițial. Astfel, după primirea banilor, în an. 2011 a perfectat actele de proprietate asupra bunului imobil litigios din s. xxxx, însă contrar înțelegerii avute cu xxxx l-a vândut la data de 18 aprilie 2011 unui alt cumpărător și anume lui Rotari P. contra sumei de xxxx euro. Necătând la faptul că inculpatul avea bani în sumă de xxxx euro de la vânzarea casei, acesta nu și-a onorat obligațiunea de restituire a banilor către primul cumpărător – xxxx care i-a transmis această sumă prin diferite tranșe în perioada anilor 2007-2008.

Ce ține de argumentul că la materialele cauzei nu au fost prezentate probe concludente care ar demonstra vinovăția lui Jitariuc Sergiu, instanța specifică că chestiunea de apreciere a probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da

temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Cât privește motivul că inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prin faptul că în cadrul urmăririi penale Jitariuc S. a indicat că nu toate recipisele au fost întocmite de el personal, unele din ele au fost întocmite și semnate însăși de partea vătămată Xxx, iar pentru a verifica dacă semnăturile de pe recipise aparțin inculpatului sau altor persoane, de către acuzatorul de stat a fost emisă ordonanță, prin care s-a dispus efectuarea unei expertize grafologice, care însă nu a fost efectuată, Colegiul penal ține să menționeze următoarele.

Potrivit dispoziției art. 24 alin. (2) și (3) CPP, instanța judecătorească nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură. Alin. (4) al aceleiași norme prevede că, părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că, potrivit art. 314 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată, la judecarea cauzei, creează părții acuzării și părții apărării condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei.

În acest context Colegiul atestă că, conform art. 315 Cod de procedură penală, procurorul, partea vătămată, partea civilă, apărătorul, inculpatul beneficiază de drepturi egale în fața instanței de judecată în ce privește administrarea probelor, participarea la cercetarea acestora și formularea cererilor și demersurilor.

Astfel, instanța reține că în cadrul urmăririi penale de către procurorul în Procuratura r-lui Anenii Noi, Roșior E., la 24.12.2013, în scopul elucidării tuturor circumstanțelor cauzei, s-a dispus efectuarea unor acțiuni procesuale, printre care a fost indicată și efectuarea expertizei grafologice în privința recipiselor prezentate de partea vătămată, care urmau a fi îndeplinite de către SUP al IP Anenii Noi. Însă, ulterior fiind acumulate totalitatea de probe necesare, organul de urmărire penală nu a dispus efectuarea expertizei grafologice, considerând că nu este necesară.

Mai mult ca atât, Colegiul remarcă că inculpatul nefiind de acord cu

faptul că unele recipise au fost întocmite și semnate de către victimă, dar nu de către el personal, acesta nu a fost lipsit de posibilitatea de a face un demers către instanța de judecată, pentru a clarifica aceste circumstanțe, or potrivit procesului-verbal al ședințelor de judecată în instanța de fond și de apel, careva demers în acest sens, atât inculpatul, cât și avocatul său nu a înaintat.

Colegiul penal constată, că motivele invocate sub acest aspect sunt declarative, deoarece nu au nici un suport legal și contravin materialelor cauzei, iar instanța de apel nu a stabilit încălcarea prezumției nevinovăției inculpatului, vinovăția lui Jitariuc S. a fost dovedită într-un proces judiciar, inclusiv nu au fost încălcate și prevederile art. 6 CEDO și anume cauza penală fiind judecată cu respectarea dreptului la un proces echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege, în cadrul căruia i-a fost asigurat inculpatului toate garanțiile necesare apărării sale.

Totodată, instanța de recurs remarcă că recursul repetă textul apelului și argumentele expuse de recurent au fost anterior invocate în apel. Lecturând textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta a oferit răspunsuri la toate motivele apelului declarat, iar decizia contestată cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea acestuia, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Colegiul penal consideră că în acțiunile inculpatului sunt prezente semnele constitutive ale infracțiunii imputate, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat în comiterea infracțiunii date, nu poate servi temei de achitare, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost administrate suficiente probe care confirmă cu certitudine vinovăția lui Jitariuc S. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal și este apreciată de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărind scopul evitării răspunderii penale.

Astfel, instanța conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise la art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, iar temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocat în numele inculpatului nu există și, potrivit legii, se impune respingerea lui ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

13. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Buga Vladimir în numele inculpatului Jitariuc Sergiu, împotriva decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, în cauza penală în privința lui *Jitariuc Sergiu*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac